

Kõrghariduse ja teaduse rahastamise ning korraldamise rakkerühma 18. kohtumise kokkuvõte

Uus-Sadama 5
10. jaanuar, 2018.a.
Algus 13:00, lõpp 17:00

Osaesid: Katrin Pihor (Rakkerühma juht); Indrek Reimand (Haridus- ja Teadusministeerium, videosilla vahendusel); Viljar Lubi, Sigrid Rajalo (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium); Hanna Kanep (Rektorite Nõukogu, videosilla vahendusel), Peep Jonas (Rektorite Nõukogu); Kaie Koskaru-Nelk, Jaanus Karv (Rahandusministeerium); Andres Öpik (Teaduste Akadeemia); Britt Järvet (Eesti Üliõpilaskondade Liit).

Kohal viibis: Helelyn Tammsaar (Rakkerühma juhi assistent)

Puudusid: Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja, Tööandjate Keskliidu ja Teenusmajanduse Koja esindajad

Päevakord

1. Ülevaade vahepealsest ja eelseisvast tööst
2. Ettepanekud Vabariigi Valitsusele: arutelu
3. Valdkondlik struktuur
4. Rakkerühma edasine tegevus

1. ÜLEVAADE VAHEPEALSEST JA EELSEISVAST TÖÖST

Rakkerühma juht tegi ülevaate vahepealsest tegevusest ja laekunud tagasisidest rakkerühma raporti mustandile.

2. ETTEPANEKUD VABARIIGI VALITSUSELE: ARUTELU

Katrin Pihor esitles VV-le esitatava koondülevaate võimalikku formaati, kus iga suurema teemabloki all on sõnastatud oodatav muutus, muutuse vajaduse põhjendus ning tegevussuunad muutuse esilekutsumiseks. Memole lisandub rakkerühma koondraport.

Rakkerühma liikmete tagasiside ning kohtumisel toimunud arutelu põhjal tekkisid neli suuremat ettepanekute blokki:

1) Teaduse ja kõrghariduse rahastamine

Antud ettepaneku keskmes on lähtekohad:

- Riigipoolne teaduse rahastamine peab tõusma, et tagada jätkusuutlik teadus Eestis
- Teaduse rahastamine 1% SKP-st ei ole eesmärk, vaid vahend strateegiliste eesmärkide saavutamiseks
- Rahastuse tõusuga peab kaasnema selgem ühiskondlik tellimus, vajalik on koostöömehhanism, mille abil määratletakse riigile olulisi strateegilisi uurimissuundi ning tagatakse valdkondadevaheline koordinatsioon riigi terviklikest huvidest lähtuvalt.

2) Ettevõtete TA absorbeerimisvõimekus

Antud ettepaneku all on kolm peamist suunda:

- teadustulemuste kommertsialiseerimise tugistruktuurid
- teadlaste mobiilsuse soodustamine
- rakendusliku väljundi toomine doktorantuuriõppesse

3) Ettevõtliku ülikooli mudeli arendamine

Antud kontseptsiooni taga on teadusasutuste avatuse ja uuenduslikkuse arendamine, kesksel kohal on proaktiivsus ja koostöö ühiskonna erinevate huvirühmadega. Antud ettepaneku all näeb rakkerühm vajadust läbimõeldud ja süsteemse koostöö arendamiseks tööandjate, vilistalaste, erialaliitudega jne; kompetentset ja spetsialiseerunud senisest proaktiivsemat teadmussiiret; kaasata enam inimesi väljastpoolt ülikoolide juhtimisse (sh läbi avatud ja mitteformaalse koostöö).

4) Kõrghariduses õppijate omavastutuse kasvatamine, mille keskmes on kõrgharidusreformi esmaste tulemuste hindamine (sh hariduse kvaliteet ja kättesaadavus; õpimotivatsioon jms) ning sellest tulenevalt võimalike korrekturete tegemine kõrghariduspoliitikas.

Jätkuarutelu

Lisaks arutati rakkerühmale pandud ülesannetega seonduvaid teemasid:

- Rahastusmudeli komponentide analüüs
- Baasfinantseerimise mõiste avamine ja täpsustamine üldhinnangus lähtuvalt ETAg'i analüüsist.
- Koondraportisse lisatakse kokkuvõtlik SWOT analüüs, mille fookuses on kõrghariduse ja teaduse hetkeolukord ning arengupotentsiaal.
- Vajadus analüüsida dubleerimist ja süsteemi efektiivsust

3. VALDKONDLIK STRUKTUUR

Rakkerühma ülesandeks oli analüüsida kõrghariduse, teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni rahastamise valdkondlikku struktuuri ning võrrelda seda Eesti majanduse ja ühiskonna vajadustega. Arutleti, millisel kujul antud ülesanne lahendada. Teema on asjakohane, kuna pidevalt tõstatub küsimus, kuidas ja kes peaks määratlema vajadusi. Rakkerühma juht tutvustas statistilisi kokkuvõtteid võimalike näitajate kohta. Lepiti kokku, et rakkerühma lõpparuande järgmisesse versiooni lisatakse kirjeldav ülevaade teadusvaldkondade ja ühiskonna sh ettevõtlussektori tulemuslikkusest.

4. RAKKERÜHMA EDASINE TEGEVUS

Lepiti kokku, et rakkerühma juht viib koondülevaatesse sisse arutlusest sündinud ettepanekud ja saadab dokumendi kommenteerimiseks rakkerühma liikmetele 12. jaanuariks. Sellele tagasiside andmise tähtaeg on 19. jaanuar.

Jätkub koondraporti/üldhinnangu täiendamine laekunud kommentaaride põhjal. Koondraporti sisuline lõppversioon saadetakse rakkerühma liikmetele kommenteerimiseks jaanuari lõpuks.

Senisele üldhinnangule lisanduvad peatükid on:

- valdkondliku struktuuri hinnang
- konsolideerimise põhimõtted ja kriteeriumid
- hinnang tugiteenuste tõhususele

Rakkerühma juht kavandab ka edasist kommunikatsioonitegevust ministriumites ja Riigikogu kultuurikomisjonis. TAN käsitleb rakkerühma ettepanekuid eeldatavalt 6. märtsi kohtumisel. Valitsuse ette peaksid rakkerühma ettepanekud jõudma eeldatavalt märtsi lõpus.

Kohtumist juhtis: Katrin Pihor

Protokollis: Helelyn Tammsaar